

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Încheiere

**Dosar nr. 2224/1/2024/
a1**

Ședința publică din data de 15 octombrie 2024

Președinte:	Luiza Maria Păun	- judecător
	Cristian Daniel Oana	- judecător
	Andreea Marchidan	- judecător
	Lucreția Mihu	- magistrat-asistent

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Ioana Dărângă

Pe rol soluționarea *cererii de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate* invocată de **petentul–contestator Mircea-Dan Geoană** cu privire la **dispozițiile art. 16 alin. (1), (4) și (6), art.18 alin. (1) și (3), art. 20 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1), art. 22 alin. (3) și art. 23 din Legea nr. 370/2004 privind alegerea Președintelui României.**

La apelul nominal făcut în ședința publică răspunde petentul - contestator Mircea-Dan Geoană, prin avocați Dănescu Corin și Dănescu Șerban, cu împuternicire avocațială depusă în original în dosarul de bază, atașată la fila 26 din acel dosar, lipsind intimatul Biroul Electoral Central.

Procedura de citare este legal îndeplinită, ambele părți fiind citate prin intermediul poștei electronice, prin TDS.

Se prezintă referatul cauzei, magistratul – asistent învederând următoarele:

- dosarul de față s-a format în temeiul dispozițiilor art. 104 din Hotărârea nr. 20/2023 din 14 martie 2023 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, **acesta având ca obiect exclusiv cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alin. (1), (4) și (6), art.18 alin. (1) și (3), art. 20 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1), art. 22 alin. (3) și art. 23 din Legea nr. 370/2004, invocată de contestatorul Mircea-Dan Geoană în cadrul contestației ce formează obiectul dosarului de bază aflat de asemenea pe rolul aceluiași complet de judecată,**
- dosarul de față este asociat dosarului de bază înregistrat sub nr. 2224/1/2024, aflat la poziția 1 pe Lista de ședință de la acest termen de judecată,
- pentru acest termen de judecată a fost citat intimatul Biroul Electoral Central cu mențiunea de a depune punct de vedere cu privire la admisibilitatea excepției de neconstituționalitate invocată de petentul-contestator, acesta neexprimându-și însă poziția procesuală sub acest aspect

Înalta Curte, având în vedere dispozițiile art. 29 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, acordă cuvântul asupra admisibilității excepției de neconstituționalitate invocată de contestator, punând în vedere deopotrivă apărătorilor acestuia ca, în cadrul concluziilor orale, să își exprime poziția și cu privire la sintagma „și oricare alte dispoziții din Legea nr.370/2004” menționată în cadrul cererii de sesizare formulate.

Apărătorul contestatorului, având cuvântul, arată că cererea de sesizare vizează dispozițiile indicate în mod expres și explicit prin contestația formulată, respectiv art. 16 din Legea nr. 370/2004, acesta fiind, de altfel, și temeiul emiterii procesului-verbal contestat, aceste dispoziții fiind incidente în ceea ce privește Biroul Electoral Central.

Totuși, având în vedere soluția legislativă prevăzută de Legea nr. 370/2004, în ansamblul său, care cuprinde și dispoziții privind completarea birourilor electorale ierarhic inferioare, consideră că, pentru a exista un rezultat coerent, s-ar impune ca instanța de contencios constituțional să se pronunțe în mod unitar asupra acestei probleme, iar în ipoteza pronunțării unei soluții de admitere, s-ar evita eventuale neconcordanțe în cadrul normei legale din perspectiva aplicării doar în cadrul Biroului Electoral Central, iar nu și la birourile electorale județene sau birourile electorale ale sectoarelor municipiului București.

Cel de-al doilea apărător al contestatorului, susține că, sintetizând, din toată economia legii privind alegerea președintelui rezultă faptul că un candidat independent trebuie să îndeplinească aceleași condiții precum candidații susținuți de formațiunile politice, însă, acesta nu are niciun fel de drepturi, în condițiile în care, esențial în economia alegerii, este existența unui reprezentant.

La interpelarea instanței arată că înțelege să mențină sintagma „și oricare alte dispoziții” cu referire la dispozițiile *explicit invocate*, arătând că această formulă a fost întrebuințată în raport cu Curtea Constituțională pentru a da posibilitatea curții, dacă apreciază necesar, să extindă obiectul analizei sale și la alte prevederi pe care contestatorul le-ar putea omite, esențiale fiind dispozițiile legale indicate în mod expres.

Înalta Curte ia act de poziția procesuală a contestatorului și acordă cuvântul asupra admisibilității excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost invocată de contestatorul Mircea-Dan Geoană.

Contestatorul, prin apărător, având cuvântul, arată că interesul său derivă din împrejurarea că un candidat independent trebuie să îndeplinească aceleași criterii precum orice alt candidat, însă nu beneficiază de aceleași drepturi și garanții precum candidații susținuți de partidele politice, ceea ce creează o situație discriminatorie.

Consideră cererea de sesizare ca fiind admisibilă, având în vedere că există posibilitatea ca, în cadrul contestației formulate, să se dispună sesizarea Curții Constituționale, fiind singura în măsură să se pronunțe asupra neconstituționalității dispozițiilor invocate.

În completare, celălalt apărător al contestatorului, arată că, din perspectiva condițiilor prevăzute de dispozițiile art. 29 din Legea nr. 47/1992, cererea de sesizare a Curții Constituționale este admisibilă, având în vedere invocarea acesteia în fața unei instanțe de judecată, precum și faptul că vizează

neconstituționalitatea unor norme legale care au legătură cu soluționarea cauzei, în sensul că punerea în acord a legii cu Constituția României, ar permite admiterea cererii sale formulate în fața Biroului Electoral Central.

De asemenea, arată că prevederile ce fac obiectul excepției de neconstituționalitate nu au fost declarate neconstituționale anterior și, chiar dacă prezenta cauză vizează o procedură specială și urgentă, dispozițiile Legii nr. 47/1992 prevăd că se poate sesiza Curtea Constituțională în orice procedură în fața unei instanțe judecătorești.

Reprezentantul Ministerului Public, asupra cererii de sesizare, o apreciază ca fiind admisibilă, prin raportare la dispozițiile art. 29 din Legea nr. 47/1992. În acest sens, se poate observa că, raportat, în principal la dispozițiile art. 16 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 370/2004, acestea au legătură cu soluționarea cauzei, vizează dispoziții dintr-o lege, nu au mai fost supuse anterior controlului Curții Constituționale și nu s-a pronunțat o decizie de admitere a unei astfel de excepții.

Referitor la celelalte texte, invocate în mod expres de către contestator, respectiv art. 18 alin. (1) și (3), art. 20 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1), art. 22 alin.3 și art. 23 din Legea nr.370/2004, apreciază că, de asemenea, cererea de sesizare a Curții Constituționale este admisibilă prin raportare la dispozițiile art. 31 alin. 2 din Legea nr. 47/1992, din care rezultă că în caz de admiterea unei excepții, Curtea se poate pronunța și asupra constituționalității altor prevederi din actul atacat, de care în mod necesar și evident nu pot fi dissociate prevederile menționate în sesizare. Prin urmare, consideră că cererea este admisibilă.

Înalta Curte, în temeiul art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține cauza pentru a se pronunța cu privire la admisibilitatea excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost invocată de petentul -contestator Mircea-Dan Geoană.

ÎNALTA CURTE,

Asupra cererii de sesizare a Curții Constituționale cu *excepția de neconstituționalitate invocată de petentul-contestator Mircea-Dan Geoană* cu privire la dispozițiile **art. 16 alineatele 1,4 și 6, art.18 alineatele 1 și 3, art. 20 alineatele 1 și 2, art. 21 alineat 1, art. 22, art. 23 din Legea nr.370/2004, pentru alegerea Președintelui României,**

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Circumstanțele cauzei. Cadrul procesual

Contestația formulată

Prin contestația înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal la data de 14 octombrie 2024 sub număr de dosar 2224/1/2024 **contestatorul Mircea-Dan Geoană** a solicitat, în contradictoriu cu **intimatul Biroul Electoral Central**, *anularea Procesului-verbal nr.2 PVC BEC/P.R.2024 emis la data de 13.10.2024* încheiat cu ocazia completării Biroului Electoral Central cu reprezentanții formațiunilor politice care nu sunt reprezentate în Parlament și au propus candidați la alegerile pentru Președintele României din anul 2024.

În cadrul contestației contestatorul a solicitat, în temeiul art. 146 litera d) din Constituția României și art. 29 din Legea nr.47/1992 **și sesizarea Curții Constituționale a României cu soluționarea excepției de**

neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alineatele 1,4 și 6, art.18 alineatele 1 și 3, alineatul 3 tezele,, de formațiunile politice reprezentate în Parlament care au propus candidați în limita numărului de reprezentanți prevăzut la alin. (1). În termen de 24 de ore de la completarea birourilor electorale județene sau birourilor electorale ale sectoarelor municipiului București a reprezentanții propuși de formațiunile politice reprezentate în Parlament care au propus candidați acestea se completează de către președintele biroului electoral județean sau al biroului electoral a sectorului municipiului București, după caz, cu reprezentanții celorlalte formațiuni politice care ai propus candidați, în limita numărului de reprezentanți prevăzut la alin. (1), prin tragere la sorți, dacă este cazul, în prezența membrilor biroului și a candidaților sau a persoanelor delegate de către conducerea formațiunilor politice care au propus candidații.", art. 20 alineatele 1 și 2, art. 21 alineat 1, art. 22 alineatul 3 tezele „în primă etapă cu reprezentanții formațiunilor politice reprezentate în Parlament care au propus candidați, iar în a doua etapă" și „cu reprezentanții celorlalte formațiuni politice care au propus candidați" , art. 23 din Legea nr.370/2004, și oricare alte dispoziții din Legea nr. 370/2004 de care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate prevederile menționate, în măsura în care nu permit candidaților independenți sa propună membri în birourile electorale, și, în consecință, nu permit completarea în mod corespunzător, în condiții de egalitate, a birourilor electorale cu reprezentanții propuși de candidații independenți.

A susținut contestatorul că acestea încalcă dispozițiile constituționale cuprinse în art.1, art.2, art. 16, art.20, art. 36, art. 37, art. 81, art. 148 alin.4 din Constituția României, coroborate cu art. 14 din CEDO, art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenția privind dreptul la alegeri libere, Protocolul nr. 12 la Convenție privind interzicerea generală a discriminării, precum și art. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană referitor la statul de drept.

În dezvoltarea excepției de neconstituționalitate a menționat petentul – contestator că procedura electorală stabilită de Legea nr. 370/2004 prevede aceleași condiții și obligații pentru toți candidații la alegerile pentru funcția de președinte al României, dar drepturi diferite, în funcție de propunerea sau autopropunerea acestora. Se creează astfel artificial și neconstituțional, o „ierarhie" a candidaților, în care candidații independenți (și susținătorii lor) apar ca fiind de rang inferior.

Arată astfel că, în esență, problema de neconstituționalitate pe care o ridică se referă la vădita discriminare creată prin procedura de organizare și desfășurare a alegerilor pentru funcția de președinte al României, astfel cum este reglementată de normele criticate, între candidații independenți și candidații propuși de partide politice sau alianțe politice, care se răsfrânge asupra cetățenilor care îi susțin și a drepturilor electorale ale acestora, cu încălcarea principiilor statului de drept, democrației și suveranității naționale.

Legea nr. 370/2004 face o distincție în privința propunerii candidaturilor pentru funcția de președinte al României exclusiv în ceea ce privește statutul lor de candidați independenți sau de candidați propuși de o formațiune politică, prin dispozițiile art. 4 alin. (1): „La alegerile pentru Președintele României se pot prezenta candidați propuși de partide politice sau alianțe politice constituite

potrivit Legii partidelor politice nr. 14/2003, cu completările ulterioare, precum și candidați independenți. Partidele și alianțele politice pot propune numai câte un singur candidat. Partidele membre ale unei alianțe politice care propune un candidat nu pot propune și candidați în mod separat."

Distincția vizează exclusiv propunerea/autopropunerea candidaților, dar nu și condițiile care trebuie îndeplinite pentru depunerea candidaturilor, întrucât condiția esențială pentru depunerea candidaturilor pentru funcția de președinte al României stabilită la art. 4 alin. (2) din Lege nr.370/2004 este aceeași pentru orice candidat: *„Candidaturile propuse de partidele și de alianțe politice, precum și candidaturile independente pot fi depuse numai dacă sunt susținute de cel puțin 200.000 de alegatori."*

Pornind egalitatea juridică a candidaților la funcția de președinte al României, care reflectă, în esență, egalitatea cetățenilor în exercitarea dreptului de vot și a suveranității naționale Legea nr. 370/2004 stabilește aceleași condiții de înscriere în cursa electorală pentru toți candidați indiferent dacă sunt propuși de partide/formațiuni politice sau independenți, și aceleași obligații pentru candidați, atât în privința candidaturii, depunerii acesteia, cât și a campaniei electorale și participării în alegeri, însă, în ceea ce privește drepturile candidaților Legea nr.370/2004 creează un regim juridic diferit bazat pe criteriul modului în care candidații au fost propuși (de partide/formațiuni politice și candidații independenți). Astfel:

- Art. 16 alin. (6) din lege permite doar candidaților propuși de formațiunile politice să beneficieze de un reprezentant în Biroul Electoral Central („BEC”), întrucât, după rămânere definitivă a candidaturilor, doar formațiunile politice ai căror candidați propuși au fost validați au dreptul să comunice BEC reprezentanți pentru completarea BEC în mod corespunzător candidații independenți sunt omiși/excluși, nefiindu-le oferită posibilitatea de reprezentare în BEC care, potrivit art. 16 alin. (1) din Legea nr.370/2004, este alcătuit din *„5 judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele și vicepreședintele Autorității Electorale Permanente și din cel mult 10 reprezentanți ai formațiunilor politice”*; nu se poate susține, din această perspectivă existența unor „drepturi ale formațiunilor politice” în procedura pentru alegerea președinte României, întrucât este clar că propunerea de reprezentanți este condiționată de rămânerea definitivă a candidaturii propuse de respectivă formațiune politică, fiind un drept electoral atașat statutului de candidat la alegerile pentru funcția de președinte al României: tot astfel, alin. 4 și alin. (8) conservă soluția legislativă consacrată de alin. (1) în privința componenței BEC:
- similar, art. 18 alin. (3) din lege permite doar candidaților propuși de formațiunile politice reprezentarea în birourile electorale județene și ale sectoarelor municipiului București, prin comunicarea și completarea în mod corespunzător a acestor birouri cu reprezentanți formațiunilor politice care i-au propus, iar nu și candidaților independenți care sunt din nou omiși/excluși; potrivit art. 18 alin. (1) din Legea nr.370/2004, *„Biroul electoral județean, respectiv biroul electoral al sectorului municipiului București este alcătuit din 3 judecători, un reprezentant al Autorității*

Electoral Permanente desemnat de către aceasta prin hotărâre și din cel mult 7 reprezentanți ai formațiunilor politice care au propus candidați".

- de asemenea, art. 20, referindu-se la componența biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate; stabilește o componență care exclude candidații independenți;
- tot astfel, art. 22 din lege permite *doar candidaților propuși de formațiunile politice reprezentarea în birourile electorale ale secțiilor de votare*, prin același mecanism al comunicării și completării biroului după rămânerea definitivă a candidaturilor, **cu excluderea candidaților independenți**; potrivit art. 21 alin. (1) din lege, „*Birourile electorale ale secțiilor de votare din țară sunt alcătuite din cel mult 9 membri, din care un președinte, un locuitor al acestuia și mult 7 membri propuși de formațiunile politice care participă la alegeri*”, iar potrivit art. 20 alin. „*Biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate este constituit din 3 judecători în exercițiu ai Tribunalului București, un reprezentant al Autorității Electorale Permanente desemnat de acesta prin hotărâre și din cel mult 7 reprezentanți ai formațiunilor politice care au propus candidați.*”
- similar, art. 23 din lege permite **doar candidaților propuși de formațiunile politice reprezentarea în birourile electorale** ale secțiilor de votare din străinătate, candidații independenți fiind excluși.

Astfel, susține petentul contestator că ansamblul textelor legale menționate configurează o organizare a birourilor electorale; indiferent de nivel, de la secția de votare până la Biroul Electoral Central, **care ignoră candidații independenți și, prin aceasta, cetățenii care îi susțin în competiția electorală**, în raport cu cetățenii care susțin candidații propuși de partidele/formațiunile politice. În timp ce candidații propuși de partidele/formațiunile politice, fie ele parlamentare sau nu, iar, în ceea ce privește acestea din urmă, indiferent de numărul membrilor, beneficiază de posibilitatea reprezentării în toate birourile electorale, candidații independenți nu au acest drept, fără nicio justificare rezonabilă.

Mai mult, candidații independenți nu au nici măcar dreptul de a avea delegați sau orice altă formă de reprezentare/asistare la operațiunile efectuate de birourile electorale ale secțiilor de votare, sens în care invocă dispozițiile art.47 din Legea nr. 370/2004 și art.89 din Legea nr.208/2015.

Printr-o astfel de reglementare, candidații independenți sunt excluși de la exercitarea unor drepturi electorale pe care legiuitorul le acordă candidaților propuși de formațiunile politice (indiferent de statutul acestora și numărul de membri). Doar formațiunile politice au dreptul de a asista prin delegați la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare și pentru votul prin corespondență potrivit legii.

Chiar dacă legea permite candidatului independent, dar exclusiv personal, să asiste la operațiunile birourilor electorale, nu se poate susține că există un drept efectiv al candidaților independenți de a asista la toate operațiunile efectuate de birourile electorale ale secțiilor de votare, fiind evident că un candidat nu poate fi prezent în toate secțiile de votare pe parcursul unei zile de vot, așa încât posibilitatea stabilită de textul legal citat este absolut iluzorie, ducând în derizoriu drepturile electorale ale candidatului independent.

Importanța desemnării reprezentanților în toate birourile electorale pentru exercitarea efectivă nu iluzorie, formală a dreptului candidatului de a fi ales și a dreptului fiecărui cetățean de a alege un anumit candidat este evidentă, întrucât birourile electorale:

- Asigură aplicarea și interpretarea unitară a dispozițiilor Legii nr. 370/2004; Stabilesc ordinea de înscriere pe buletinele de vot;
- Rezolvă întâmpinările referitoare la propria activitate și contestațiile cu privire la activitatea birourilor electorale ierarhic inferioare;
- Stabilesc și centralizează rezultatele alegerilor, constată candidatul ales și prezintă Cu Constituționale documentația necesară validării mandatului Președintelui României;
- urmăresc și asigură aplicarea unitară și respectarea dispozițiilor Legii nr. 370/2004, precum: hotărârilor și deciziilor Biroului Electoral Central de către toate autoritățile, instituțiile organismele cu responsabilități în materie electorală din cadrul județului sau al sectorului municipiului București;
- asigură buna desfășurare a votării, numără voturile și comunică rezultatele votării.

Consideră petentul – contestator, că statutul candidatului independent potrivit Legii nr. 370/2004 este configurat astfel ca fiind de rang inferior, secundar sau terțiar, după candidații propuși de partidele politice parlamentare și propuși de alte formațiuni politice, într-o ierarhie profund discriminatorie, stabilită de legiuitorul infraconstituțional fără niciun temei constituțional.

Mai mult, chiar dacă s-ar accepta posibilitatea candidatului independent de a-și desemna reprezentanți în birourile electorale, acesta tot nu ar beneficia de aceleași șanse în cadrul alegerilor, având în vedere prioritatea acordată la completarea birourilor electorale reprezentanților desemnați de candidații propuși de partide politice parlamentare, care au prezența asigurată în componența birourilor. Reprezentanții candidaților celorlalte formațiuni politice trebuie să participe la o tragere la sorți, pentru 1-2 locuri rămase disponibile. Așadar, pentru ca exercitarea dreptului de a fi ales să fie efectivă, toți reprezentanții propuși de candidați ar trebui să fie aleși prin tragere la sorți, indiferent de statutul de candidat independent sau propus de un partid politic parlamentar sau neparlamentar.

Susține ca fiind vădite, pe de o parte, o discriminare făcută de legiuitor între candidați prin excluderea candidaților independenți de la reprezentarea în birourile electorale în aceleași condiții cu ceilalți candidați (a cărei corectare impune acordarea acelorași drepturi pentru toți candidații), iar, pe altă parte, privilegiul acordat de legiuitor candidaților propuși de partidele politice parlamentare care au prioritate la ocuparea locurilor de reprezentanți, fără tragere la sorți (a cărui corectare impune eliminarea privilegiului acordat). *Invocă astfel încălcarea principiului egalității și nediscriminării, precum și a dreptului de vot și a fi ales cu raportare la dispozițiile constituționale referitoare la alegerea Președintelui (art. 16, art. 20, art. 36, art. 37 și art. 81 din Constituție, coroborate cu art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Protocolul nr.12 la Convenție), prin excluderea candidaților independenți de la reprezentarea în birourile electorale*

și, respectiv, prin privilegierea candidaților propuși de partidele politice parlamentare la stabilirea componenței birourilor electorale.

Faptul că un candidat este propus de un partid politic nu trebuie să îi confere mai multe drepturi electorale și nici privilegii în raport cu ceilalți candidați.

Deopotrivă, invocă încălcarea principiilor statului de drept și democratic, a principiului dreptății, a supremației Constituției și respectării legii, suveranității naționale, precum și a obligațiilor asumate prin tratatele internaționale la care România este parte și a obligațiilor asumate prin actul aderării la Uniunea Europeană [art. 1, art. 2, art. 20, art. 148 alin. (4) din Constituție, coroborate cu art. 3 Protocolul nr. 1 la Convenție și art. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană], prin excluderea candidaților independenți de la reprezentarea în birourile electorale și, respectiv, prin privilegierea candidaților propuși de partidele politice parlamentare la stabilirea componenței birourilor electorale.

Poziția procesuală a părții litigante adverse cu privire la cererea de sesizare a Curții Constituționale

Intimatul Biroul Electoral Central nu a formulat Punct de vedere cu privire la admisibilitatea excepției de neconstituționalitate, astfel cum prevăd dispozițiile art.29 din Legea nr.47/1992, deși a fost legal citat cu obligația de a-și exprima poziția sub acest aspect.

Procedura de soluționare a cererii

In conformitate cu dispozițiile art. 104 din Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea nr.20/2023 din data de 14 martie 2023, s-a format dosarul asociat nr. 2224/1/2024/a1 având ca obiect cererea de sesizare a Curții Constituționale a României cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alin. (1), (4) și (6), art. 18 alin. (1) și (3), art. 20 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1), art. 22 alin.3 și art. 23 din Legea nr.370/2004, excepție invocată de petentul–contestator Mircea-Dan Geoană.

Soluția Înaltei Curți asupra cererii de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate invocată

Înalta Curte constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie:

- **art. 16 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr.370/2004, având următorul conținut:**
- **(1) Biroul Electoral Central este alcătuit din 5 judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele și vicepreședinții Autorității Electorale Permanente și din cel mult 10 reprezentanți ai formațiunilor politice.**
- **(4) În termen de 24 de ore de la investire, judecătorii desemnați aleg din rândul lor, prin vot secret, președintele Biroului Electoral Central și locțiitorul acestuia. În termen de 24 de ore de la alegerea președintelui Biroului Electoral Central, în componența Biroului Electoral Central intră președintele, vicepreședinții Autorității Electorale Permanente și câte un reprezentant al fiecărui partid politic parlamentar. Astfel constituit, Biroul Electoral Central îndeplinește**

toate atribuțiile ce îi revin potrivit prezentei legi până la completarea lui cu reprezentanții formațiunilor politice neparlamentare care au propus candidați.

- (6) În termen de cel mult 48 de ore de la rămânerea definitivă a candidaturilor, fiecare formațiune politică care nu este reprezentată în Parlament și a propus candidat comunică Biroului Electoral Central numele și prenumele reprezentantului său. Comunicările transmise după acest termen nu se mai iau în considerare. Completarea Biroului Electoral Central cu reprezentanții propuși se face prin tragere la sorți, în termen de 24 de ore de la expirarea termenului în care se fac comunicările, de președintele Biroului Electoral Central, în prezența membrilor biroului și a candidaților sau a persoanelor delegate de către conducerile formațiunilor politice care au propus candidații, în limita numărului de reprezentanți prevăzut la alin. (1).”
- **art. 18 alin. (1) și (3), doar tezele** având următorul conținut:

ART. 18

(1) Biroul electoral județean, respectiv biroul electoral al sectorului municipiului București este constituit din 3 judecători, un reprezentant al Autorității Electorale Permanente desemnat de către aceasta prin hotărâre și din cel mult 7 reprezentanți ai formațiunilor politice care au propus candidați. Agenția îndeplinește activitatea de evaluare prevăzută la art. 8 din oficiu sau la sesizarea oricărei persoane fizice sau juridice,

3) **doar tezele** „ de formațiunile politice reprezentate în Parlament care au propus candidați în limita numărului de reprezentanți prevăzut la alin. (1). În termen de 24 de ore de la completarea birourilor electorale județene sau birourilor electorale ale sectoarelor municipiului București a reprezentanții propuși de formațiunile politice reprezentate în Parlament care au propus candidați acestea se completează de către președintele biroului electoral județean sau al biroului electoral a sectorului municipiului București, după caz, cu reprezentanții celorlalte formațiuni politice care ai propus candidați, în limita numărului de reprezentanți prevăzut la alin. (1), prin tragere la sorți, dacă este cazul, în prezența membrilor biroului și a candidaților sau a persoanelor delegate de către conducerile formațiunilor politice care au propus candidații.”

- **art. 20 alineatele 1 și 2 (alineatul 2 cu referire la art.18 alin.3 tezele de mai sus)** având următorul conținut:

ART. 20

(1) Biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate este constituit din 3 judecători în exercițiu ai Tribunalului București, un reprezentant al Autorității Electorale Permanente desemnat de aceasta prin hotărâre și din cel mult 7 reprezentanți ai formațiunilor politice care au propus candidați.

(2) Dispozițiile [art. 18](#) alin. (2) - (3) se aplică în mod corespunzător.”

- **art. 21 alineat 1** având următorul continut:

„(1) Birourile electorale ale secțiilor de votare din țară sunt alcătuite din cel mult 9 membri, din care un președinte, un locțiitor al acestuia și cel mult 7 membri propuși de formațiunile politice care participă la alegeri. Birourile electorale ale secțiilor de votare din țară nu pot funcționa cu mai puțin de 5 membri.”

- **art. 22 alineat 3** tezele având următorul continut: „ în prima etapă cu reprezentanții partidelor politice parlamentare care au propus candidați, iar în a doua etapă” și „ cu reprezentanții celorlalte formațiuni politice care au propus candidați”

- **art. 23** având următorul continut:

„ (1) Birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate sunt alcătuite din 9 membri, din care un președinte, un locțiitor al acestuia și cel mult 7 membri propuși de formațiunile politice care participă la alegeri. Birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate nu pot funcționa cu mai puțin de 3 membri.

(2) Președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate și locțiitorii acestora sunt desemnați de către șefii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare. Desemnarea se realizează în baza cererilor cetățenilor cu drept de vot, semnate și datate, care cuprind datele prevăzute de art. 16 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, transmise prin poștă, fax ori e-mail sau depuse la misiunile diplomatice și oficiile consulare. Desemnarea președinților birourilor secțiilor de votare din străinătate și a locțiitorilor acestora se consemnează în procese-verbale care reprezintă actele de investire și care se comunică biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate. Operațiunile de desemnare a președinților birourilor secțiilor de votare din străinătate și a locțiitorilor acestora încep cu 45 de zile înaintea primei zile a votării în străinătate, pe măsură ce sunt stabilite sediile secțiilor de votare din străinătate, și se finalizează până cel mai târziu cu 15 zile înaintea primei zile a votării în străinătate, fiind aduse la cunoștință publică prin afișarea pe site-ul biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate.

(3) Președintele biroului electoral al secției de votare din străinătate și locțiitorul acestuia care îndeplinesc atribuțiile ce revin operatorilor de calculator trebuie să urmeze o sesiune de instruire în acest sens. Președintele biroului electoral al secției de votare din străinătate și locțiitorul pot lipsi, în cazuri justificate, de la activitatea biroului electoral al secției de votare din străinătate, cu condiția să nu lipsească amândoi în același timp. Biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate poate stabili, prin decizie, în cazuri justificate, orarul prezenței președintelui biroului electoral al secției de votare din străinătate și a locțiitorului acestuia la activitatea biroului electoral al secției de votare.

(4) În cel mult 5 zile de la data desemnării președintelui biroului electoral al unei secții de votare din străinătate și a locțiitorului acestuia, formațiunile politice care au propus candidaturi ce au rămas definitive transmit

biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, prin mijloace electronice, listele reprezentanților lor în secția de votare din străinătate respectivă, cuprinzând numele, prenumele, telefoanele, e-mailurile și codurile numerice personale ale titularului și supleanților, însoțite de declarațiile lor de acceptare. O formațiune politică poate avea un titular și 2 supleanți, cu rol de locuitori, pentru fiecare secție de votare. Pentru a îndeplini atribuțiile ce revin operatorilor de calculator, reprezentanții formațiunilor politice trebuie să urmeze o sesiune de instruire în acest sens. Supleanții pot înlocui temporar titularii numai când aceștia nu pot participa la activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate.

(4¹) În cel mult 5 zile de la data expirării termenului prevăzut de alin. (4), președintele biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate completează birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate, ai căror președinți și locuitori au fost desemnați. În această componență, birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate îndeplinesc toate atribuțiile prevăzute de prezenta lege. Operațiunile de completare a birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate se consemnează în procese-verbale care reprezintă actele de investire, fiind aduse la cunoștință publică prin afișare pe site-ul biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate.

(4²) Operațiunile de completare a birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate trebuie să se finalizeze până cel mai târziu cu 10 zile înaintea primei zile a votării din străinătate.

(4³) În urma investirii într-un birou electoral al secției de votare din străinătate, președintele, locuitorul și ceilalți membri sunt obligați să îndeplinească atribuțiile ce le revin conform legii, aceștia răspunzând pentru buna gestiune a materialelor ce le sunt predate pentru desfășurarea procesului electoral.

(4⁴) În situația în care, până cu 10 zile înaintea primei zile a votării, birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate nu dispun de un număr suficient de membri care să îndeplinească atribuțiile operatorilor de calculator, acestea pot fi completate de către președintele biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate cu personal asigurat de către Ministerul Afacerilor Externe, precum și de alte autorități publice la solicitarea Ministerului Afacerilor Externe. Costurile deplasării și cazării personalului trimis în străinătate pentru a face parte din birourile electorale ale secțiilor de votare sunt suportate de către Ministerul Afacerilor Externe.

#M9

(5) În cazul în care numărul persoanelor propuse de formațiunile politice este insuficient pentru completarea birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate, acestea sunt completate cu cetățeni români cu drept de vot propuși de către șefii misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare, după caz.

(6) Prin excepție de la prevederile alin. (1), dacă președintele biroului electoral al unei secții de votare din străinătate constată, în preziua sau ziua votării, că numărul membrilor biroului electoral este insuficient pentru buna desfășurare a votării, acesta poate suplimenta numărul membrilor biroului electoral respectiv, până la cel mult 15 membri, cu aprobarea biroului electoral

pentru secțiile de votare din străinătate. Completarea se poate face cu supleanții propuși de către partidele politice sau, dacă numărul acestora nu este suficient, cu orice cetățean român cu drept de vot, fiind consemnată într-un proces-verbal.

(7) Toate cheltuielile privind transportul, cazarea, masa și alte cheltuieli curente ale membrilor birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate se suportă de către cei care îi desemnează.”

A susținut petentul-contestator că aceste articole încalcă dispozițiile constituționale cuprinse în **art. 1 - Principii generale**, care consacră statul de drept și democratic, dreptatea, supremația Constituției și respectarea legii, **art. 2 - Suveranitatea**, **art. 16 - Egalitatea în drepturi**, **art. 20- Tratatul internațional privind drepturile omului**, **art. 36 - Dreptul la vot**, **art. 37 - Dreptul de a fi ales**, **Art. 81- Alegerea Președintelui**, **art. 148 alin. (4)** referitor la obligațiile autorităților române rezultate din actul aderării la Uniunea Europeană, coroborate cu **art.14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind interzicerea discriminării**, **art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție privind dreptul la alegeri libere**, **Protocolul nr.12 la Convenție privind interzicerea generală a discriminării**, precum și **art. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană referitor la statul de drept**, **în măsura în care nu permit candidaților independenți să propună membri în birourile electorale, și, în consecință, nu permit completarea în mod corespunzător, în condiții de egalitate, a birourilor electorale cu reprezentanții propuși de candidații independenți.**

Înalta Curte, în ceea ce privește admisibilitatea cererii de sesizare a Curții

Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate invocată de petentul –contestator Mircea-Dan Geoană, constată că cererea este admisibilă, îndeplinind cerințele prevăzute de dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată.

Potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (1)-(3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată:

„(1) Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.

(2) Excepția poate fi ridicată la cererea uneia dintre părți, sau, din oficiu, de către instanța de judecată ori de arbitraj comercial. De asemenea, excepția poate fi ridicată de procuror în fața instanței de judecată, în cauzele la care participă. (3) Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale”.

Din interpretarea logico-juridică a prevederilor art. 29 alin. (1), (2) și (3) al Legii nr. 47/1992 rezultă că pentru sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate trebuie îndeplinite următoarele condiții, în mod cumulativ:

-0 excepția să fie invocată în cadrul unui litigiu aflat pe rolul unei instanțe judecătorești sau de arbitraj comercial;

-1 excepția să aibă ca obiect neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare;

-2 norma vizată de excepție să aibă legătură cu soluționarea cauzei și să nu fi fost constatată ca fiind neconstituțională printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

Condiția relevanței excepției, care impune ca normele criticate să aibă incidență în soluționarea cauzei respective, nu trebuie analizată *in abstracto*, ci dedusă din orice fel de tangență a prevederilor legale în discuție cu litigiul aflat pe rolul instanței.

Astfel, se impune o analiză riguroasă, în care să fie luat în calcul interesul procesual al rezolvării excepției de neconstituționalitate, prin prisma elementelor cadrului procesual și a stadiului concret în care se află litigiul.

Din perspectiva interesului procesual, Înalta Curte apreciază că în cauză cerința legăturii cu pricina ce se judecă impusă de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, este îndeplinită, raportat la faptul că *art. 16 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României a fost avut în vedere de Biroul Electoral Central în cuprinsul Procesului verbal nr.2 PVC BEC/P.R.2024 din data de 13.10.2024*, la soluționarea propunerii formulate de contestatorul din prezenta cauză, domnul Mircea-Dan Geoană, în calitate de candidat independent, privind desemnarea unui reprezentant al acestuia, ca membru al BEC, *respectivul proces verbal făcând obiectul dosarului de bază nr.2224/1/2024*.

Se constată, așadar, că aceste dispoziții apreciate ca fiind neconstituționale au legătură cu prezenta cauză.

Referitor și la celelalte texte invocate în mod expres de către contestator, Înalta Curte apreciază că, de asemenea, cererea de sesizare a Curții Constituționale este admisibilă prin raportare la dispozițiile art. 31 alin. 2 din Legea nr. 47/1992, ce prevăd că „ 2) *În caz de admitere a excepției, Curtea se va pronunța și asupra constituționalității altor prevederi din actul atacat, de care, în mod necesar și evident, nu pot fi disociate prevederile menționate în sesizare.*”

Reținând și că excepția de neconstituționalitate a fost invocată de contestatorul Mircea-Dan Geoană în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cadrul unei contestații formulate în temeiul art. 25 din Legea nr.370/2004, deci, în cadrul unui litigiu aflat pe rolul unei instanțe judecătorești, respectiv că textul legal (Legea nr. 370/21004 pentru alegerea Președintelui României) asupra căruia poartă excepția de neconstituționalitate este în vigoare, iar dispozițiile invocate nu au mai fost declarate neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale, ***Înalta Curte constată că excepția de neconstituționalitate este admisibilă***, fiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 29 alin. 1-3 din Legea nr. 47/1992.

Opinia Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal referitoare la excepția de neconstituționalitate

Față de argumentele expuse de contestator, Înalta Curte opinează că dispozițiile ce fac obiectul excepției de neconstituționalitate ar putea fi contrare dispozițiilor art. 16 și art. 37 din Constituția României, putând exista o

eventuală discriminare instituită în procedura de organizare și desfășurare a alegerilor pentru funcția de președinte al României între candidații independenți și candidații propuși de formațiunile politice.

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție

Pentru toate aceste considerente și în conformitate cu prevederile art. 29 din Legea nr. 47/1992, constatând ca fiind îndeplinite condițiile privind admisibilitatea excepției de neconstituționalitate invocată de **contestatorul Mircea-Dan Geoană**, Înalta Curte *va admite* cererea formulată de acesta *privind sesizarea Curții Constituționale și, pe cale de consecință va sesiza Curtea Constituțională a României cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alin. (1), (4) și (6), art. 18 alin. (1) și (3), art. 20 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1), art. 22 alin.3 și art. 23 din Legea nr.370/2004, astfel cum a fost invocată de contestator, prin raportare la art.1, art.2, art. 16, art.20, art. 36, art. 37, art. 81, art. 148 alin.4 din Constituția României coroborate cu art. 14 din CEDO, art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenția privind dreptul la alegeri libere, Protocolul nr. 12 la Convenție privind interzicerea generală a discriminării, precum și art. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană referitor la statul de drept.*

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

Admite cererea formulată de **petentul - contestator Mircea-Dan Geoană** privind sesizarea Curții Constituționale.

Sesizează Curtea Constituțională a României cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor **art. 16 alin. (1), (4) și (6), art. 18 alin. (1) și (3), art. 20 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1), art. 22 alin.3 și art. 23 din Legea nr.370/2004** *prin raportare la art.1, art.2, art. 16, art.20, art. 36, art. 37, art. 81, art. 148 alin.4 din Constituția României coroborate cu art. 14 din CEDO, art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție privind dreptul la alegeri libere, Protocolul nr. 12 la Convenție privind interzicerea generală a discriminării, precum și art. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană referitor la statul de drept.*

Fără cale de atac.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților de către grefa instanței, conform art. 402 raportat la art. 396 din Codul de procedură civilă, astăzi, 15 octombrie 2024.

Judecător,
L.M. Păun

Judecător,
C.D. Oana

Judecător,
A. Marchidan

Magistrat-asistent,
L. Mișu